

Бібліотечно-інформаційні інновації: ідеї, реалії, перспективи

У роботі секції «Бібліотечно-інформаційні інновації: ідеї, реалії, перспективи» (наук. кер. – канд. філос. наук, керівник СІАЗ, заступник генерального директора НБУВ В. М. Горювий, канд. іст. наук, начальник управління Міністерства культури і мистецтв України Л. М. Кононенко, вчений секретар – канд. іст. наук, зав. відділу НБУВ Т. Ю. Гранчак) взяли участь 38 осіб, серед яких – провідні фахівці Управління стратегічних ініціатив Адміністрації Президента України, управління Міністерства культури і мистецтв України, Національної парламентської бібліотеки України, Інституту проблем міцності ім. Г. К. Писаренка НАН України, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

У рамках роботи секції було заслухано 20 доповідей. Розглянуто комплекс проблем, пов'язаних із завданнями, які постають перед бібліотеками та їх інформаційно-аналітичними структурами як універсальними центрами інформаційного обслуговування суспільства в умовах розвитку інформаційних технологій.

Зокрема, порушувалися і обговорювалися питання:

- впровадження і поширення інноваційних методів обробки і використання інформації;
- інтелектуалізації інформаційного забезпечення наукової та управлінської діяльності;
- забезпечення бібліотечними структурами інтерактивної взаємодії держави і суспільства;
- перспективи використання інноваційних технологій для оперативного інформаційного забезпечення суспільних і державних процесів.

Розглядалися шляхи підвищення ефективності інформаційної діяльності бібліотек та їх інформаційно-аналітичних структур, інтенсифікації процесу впровадження бібліотечно-інформаційних інновацій, зокрема – через формування і розвиток сучасної корпоративної культури.

Особливості реалізації державної інформаційної стратегії, процесу управління інформаційними ресурсами були розглянуті в доповіді **Я. О. Вариводи**, головного консультанта Управління стратегічних ініціатив Адміністрації Президента України. Зокрема, було наголошено на важливості впровадження інноваційних технологій у роботу інформаційно-аналітичних структур бібліотек з метою оперативного надання замовникам якісного і всеохоплюючого інформаційного матеріалу, що сприятиме кваліфікованому і своєчасному прийняттю необхідних рішень.

Розвитку бібліотечних інноваційних технологій, дослідженню питання підвищення ефективності обробки і використання інформації, висвітленню особливостей діяльності спеціальних інформаційно-аналітичних структур, ролі бібліотечних закладів як універсальних центрів інформаційного обслуговування суспільства в умовах процесів глобалізації було присвячено виступи **В. М. Горювого**, канд. філос. наук, керівника СІАЗ, заступника генерального директора НБУВ, **Т. Ю. Гран-**

чак, канд. іст. наук, зав. відділу НБУВ, **О. В. Ворошилова**, канд. іст. наук, с. н. с. НБУВ, **І. М. Мищака**, канд. іст. наук, с. н. с. НБУВ, **І. А. Вишневської**, н. с. НБУВ, **І. М. Архіпової**, н. с. НБУВ.

У доповідях було розглянуто вплив глобальних перетворень на підвищення ролі і значення інформації, на формування і розвиток всеохоплюючого інформаційного простору. В нових умовах особливої ваги набуває діяльність спеціальних підрозділів по обробці і використанню інформації. Серед інформаційних відділів державних органів, економічних структур, наукових закладів, аналітичних центрів універсальними інформаційними осередками виступають бібліотеки, які органічно поєднують ефективне використання бібліотечних фондів, традиційну роботу з інформацією, вдосконалення наявних технологій обслуговування різних категорій читачів, здатність охопити всі категорії населення в усіх регіонах держави.

Детальний аналіз питання розвитку бібліотечних інноваційних технологій для задоволення нових інформаційно-аналітичних запитів суспільства в процесі його входження в інформаційну епоху було зроблено у доповіді **В. М. Горювого**. Зокрема, значну увагу було приділено завданням, які постають перед бібліотечними закладами в умовах глобалізації та шляхам їх вирішення. У цьому контексті наголошувалось на необхідності застосування інноваційних технологій у процесі обробки і використання великих обсягів нової інформації, введення в обіг інформації, що вже зберігається в фондах, розробки і розповсюдження власного інформаційного продукту.

Крім того, впровадження нових методів і підходів вимагає забезпечення представлення в глобальному інформаційному просторі інформаційного ресурсу України – підготовка і використання бібліотечних Інтернет-видань, сайтів та інших форм розповсюдження електронної інформації «для всіх», поширення інформації на різних носіях, участь у цільових програмах і проектах.

Проте впровадження інформаційних технологій розглядається сьогодні лише як засіб забезпечення доступу до знань у той час, як найсуттєвіші зміни належить здійснити у сфері інформаційних послуг. Це завдання покликані вирішувати інформаційно-аналітичні структури бібліотек. Безпосередній обмін важливою інформацією через інформаційно-аналітичні структури забезпечить поширення нового типу взаємодії численних державних і недержавних структур, дасть змогу повніше інтегрувати бібліотеки у ланцюг «ідея – публікація – поширення – використання». Інформаційно-аналітичні структури створюються як структури, покликані здійснювати постійний моніторинг економічних, політичних і соціальних процесів у державі.

У роботі інформаційно-аналітичних підрозділів мають ефективно поєднуватись дві складові – власне інфор-

маційна і аналітична. Інформаційна складова передбачає збір формалізованої інформації, а також її попередню обробку (інтеграцію, агрегацію). Аналітична складова має на увазі підготовку матеріалів, необхідних для оперативного прийняття рішень.

Можна говорити про те, що для продуктивної роботи інформаційно-аналітичні центри повинні спиратися не просто на бази даних, а на бази знань.

Нові умови діяльності інформаційно-аналітичних структур бібліотек і пов'язані з ними вимоги до результатів цієї діяльності було висвітлено в доповіді **Т. Ю. Гранчак**. Зокрема, було підкреслено, що поряд із традиційними замовниками продукції бібліотечних інформаційно-аналітичних підрозділів – центральними і регіональними органами державної влади – доцільно налагоджувати ефективну взаємодію (використання інформації і виконання запитів) з найбільшими підприємствами України, вітчизняними і зарубіжними банками, консалтинговими структурами тощо.

Крім того, одним з пріоритетних напрямів діяльності інформаційно-аналітичних структур бібліотек було названо виведення їхньої продукції за кордон, надання зарубіжним замовникам матеріалів стосовно розвитку внутрішньополітичної та економічної ситуації в Україні.

У доповіді наголошувалось на принциповому значенні для результативності діяльності вітчизняних інформаційно-аналітичних структур вивчення і врахування інформації зарубіжних джерел. Адже це дає змогу відстежити як зовнішні умови реалізації Україною стратегічного курсу, так і сприйняття зарубіжним середовищем зовнішньоекономічних та зовнішньополітичних ініціатив України, що, в свою чергу, уможливорює своєчасне коригування урядових кроків всередині і за межами держави.

Було зазначено, що здійснення бібліотечними інформаційно-аналітичними підрозділами роботи за зазначеними напрямами покликане у підсумку сприяти вирішенню таких відповідальних завдань, як:

- формування ринку інформації, підвищення рівня інформованості і компетентності суспільства з метою запобігання соціальним, політичним, національним та релігійним конфліктам;
- налагодження ефективної системи інформаційного забезпечення органів державної влади і управління як підґрунтя для підвищення ефективної управлінської діяльності;
- своєчасне і об'єктивне інформування населення про роботу державних органів, забезпечення таким чином процесу реалізації права громадян на інформацію;
- підвищення міжнародного авторитету держави, сприяння її співробітництву з іншими країнами;
- розробка науково обґрунтованих прогнозів стосовно перспектив розвитку політичної, економічної, соціальної ситуації у країні та її окремих регіонах.

Прикладом діючого на практиці інформаційно-аналітичного підрозділу бібліотеки є Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади

(СІАЗ) НБУВ, структура якої складається з відділів політологічного аналізу, оперативної інформації, аналізу періодичної преси та технологій електронної обробки інформації. Аналіз застосування інноваційних технологій у діяльності інформаційно-аналітичних структур бібліотек на прикладі досвіду роботи Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади НБУВ було здійснено в доповіді **О. В. Ворошилова**, який акцентував увагу на специфіці видавничої діяльності даної структури.

Видавнича продукція центру передусім орієнтована на відображення знань, введення у суспільний обіг інформації, накопиченої його підрозділами. Так, у рамках видавничої діяльності СІАЗ, крім вузькопрофільних аналітичних розробок, здійснюваних відповідно до запитів замовників спеціалістами відділу політологічного аналізу, налагоджене видання в електронному та друкованому виглядах періодичної продукції, що є результатом співпраці та взаємодії всіх відділів СІАЗ. Це, зокрема, інформаційно-аналітичний журнал «Україна: події, факти, коментарі», який містить аналітичні матеріали, підготовлені співробітниками відділу за принципом «інформація – на базі інформації», а також щоденні оперативні огляди «Регіони сьогодні», «Резонанс», які передбачають оперативний аналіз щоденної інформації політичного, економічного та соціально-культурного характеру. Інформація та інформаційно-аналітичні матеріали, пропонувані замовникам, покликані надавати допомогу в оперативному виробленні кваліфікованих рішень із зазначених вище питань.

У доповіді були також проаналізовані основні напрями досліджень СІАЗ НБУВ, серед яких варто виокремити такі:

- ◆ державотворчі процеси в Україні;
- ◆ вироблення зовнішньополітичної стратегії України, специфіка відносин «Україна – ЄС», «Україна – СНД», «Україна – ЄЕП» тощо, двосторонні відносини України;
- ◆ розвиток політичної структури держави, питання реалізації політичної реформи, діяльність окремих політичних сил та їх відносини з владними структурами;
- ◆ економічні процеси в Україні, серед яких найактуальнішими сьогодні є ситуація в АПК та ПЕК, приватизаційні процеси, проблема поліпшення інвестиційного клімату, вдосконалення податкового законодавства, а також участь України в міжнародних економічних проектах;
- ◆ актуальні проблеми розвитку соціальної сфери, серед яких особлива увага приділена ситуації навколо пенсійної реформи, проблемам зайнятості, соціального страхування, підвищення рівня життя тощо;
- ◆ здійснення органами державної влади регіональної політики, соціально-економічна ситуація в регіонах;
- ◆ аналіз резонансних подій суспільно-політичного та економічного життя в Україні та за кордоном.

Окремо було підкреслено, що аналіз матеріалів за названими напрямками передбачає як висвітлення в цілому ситуації, прогнозування її перспективного розвитку і наукові рекомендації щодо розв'язання проблем, так і розгляд зустрічних процесів стосовно прийняття рішень органами державної влади, реалізації цих рішень та ефективності їхньої дії.

Крім того, в доповіді було приділено увагу таким перспективним напрямкам діяльності інформаційно-аналітичних підрозділів бібліотек, як аналіз обговорення громадськістю політичних, економічних проектів, правових актів та державних заходів соціально-політичного та економічного спрямування; моделей суспільного розвитку України; оптимізація методології прийняття соціально-політичних та економічних рішень та ін.

Висвітленню значення ефективної взаємодії інформаційно-аналітичних центрів з суспільно-політичними, економічними та культурно-освітніми закладами, ролі інформації як нематеріального ресурсу, який стає ключовим елементом у соціальній і економічній діяльності людей, було присвячено доповідь «Інноваційні технології оперативного інформаційно-аналітичного забезпечення владних структур» **І. М. Мищака**.

У виступі підкреслювалось, що особливістю роботи інформаційно-аналітичних підрозділів є необхідність оперативного реагування на певні зміни в політиці, економіці, соціальній сфері, а також прогнозування таких змін і надання рекомендацій щодо уникнення небажаних ситуацій як для держави в цілому, так і для окремої галузі чи компанії. Таке оперативне реагування є необхідною передумовою ефективного використання наданої інформації, проте потребує постійного впровадження сучасних інформаційних технологій і методів роботи та належної підготовки і перепідготовки співробітників відповідних служб. Адже саме інформаційні технології є однією з тих галузей, де інновації впроваджуються доволі швидко і, на відміну від економіки, одразу ж дають відчутний позитивний ефект.

Зважаючи на відсутність в Україні такої чіткої структури інформаційного ринку, яка склалась у провідних країнах світу, в доповіді зверталась увага на необхідність здійснення інформаційно-аналітичними структурами всього комплексу необхідних функцій – від накопичення інформації до створення кінцевого продукту. В цьому контексті було зазначено переваги інформаційно-аналітичних структур бібліотек, як таких, що мають доступ до величезних масивів інформації у фондах бібліотеки, як спеціальної літератури, так і періодичної преси, у тому числі й провідних зарубіжних видань.

Роль інформаційно-аналітичних центрів бібліотек у процесі створення єдиної інформаційно-аналітичної телекомунікаційної системи було розглянуто в доповіді **І. А. Вишневської** «Перспективи використання новітніх технологій для оперативного забезпечення владних структур інформацією з регіонів». Зокрема, зазначалось, що у процесі формування ІАС доцільним є створення регіональних інформаційно-аналітичних центрів на базі інформаційно-аналітичних відділів наукових бібліотек

(або обласних бібліотек) у кожному регіоні України.

У доповіді наголошувалось на тому, що перевагами регіональних, наукових, обласних бібліотек є безпосередня близькість до джерел інформації. Вони мають можливість здійснювати оперативний моніторинг місцевих ЗМІ, створювати і підтримувати бази даних з різних питань соціально-економічного і політичного життя краю, налагодити тісне співробітництво з місцевими владними структурами на взаємовигідних умовах обміну інформацією, надавати їм послуги також і на комерційних засадах.

Було також проаналізовано перспективу взаємодії інформаційно-аналітичних служб бібліотек у рамках створення корпоративної бібліотечної інформаційно-аналітичної мережі. Така корпоративна мережа повинна являти собою об'єднання низки взаємно незалежних у адміністративному і господарському плані інформаційних служб бібліотек для спільного вирішення функціональних завдань, пов'язаних з підвищенням якості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Її діяльність має ґрунтуватися на основі використання науково-інформаційних технологій, відповідних засобів програмного, технічного, інформаційного, технологічного забезпечення, що мають відповідати вимогам сумісності, відкритості, корпоративності.

На необхідності формування регіональної інформаційно-аналітичної системи, яка забезпечила б потреби центральних органів державної влади, наголошувалось у доповіді зав. відділу НБУВ **Л. А. Чуприни**. Необхідність інтеграції інформаційної, аналітичної, експертної, прогнозної складової роботи всіх служб і регіональних органів державної влади та координація їхньої діяльності сьогодні очевидна.

Шляхам і результатам упровадження інноваційних технологій у процесі забезпечення бібліотеками інформаційно-довідкових запитів замовників було присвячено доповідь **І. М. Архіпової**. На прикладі діяльності довідково-бібліографічного відділу НБУВ було простежено активне засвоєння бібліотечними працівниками інформаційного ринку та розвитку співробітництва і взаємообміну інформацією бібліотечних закладів в інтересах користувачів. Зокрема, зверталась увага на створення у цьому відділі локальної CD-ROM-мережі, завдяки чому відкрились нові можливості в довідково-бібліографічному обслуговуванні. Підкреслювалось сприяння автоматизованого пошуку задоволенню універсальних запитів користувачів, виконанню всіх типів бібліографічних довідок, зменшенню часу на пошук необхідної інформації. У виступі відзначалось, що для стаціонарного установа в CD-ROM-накопичувачі були обрані БД, які мають стійкий читацький попит, найбільш інформативні і найчастіше використовувані при обслуговуванні читачів та абонентів Бібліотеки.

Питання технологій використання сучасних електронних джерел інформації, зокрема глобальної мережі Інтернет, дослідження зарубіжного досвіду обробки електронної інформації і виявлення шляхів підвищення ефективності роботи вітчизняних бібліотек, особливості ви-

користання інноваційних інформаційних технологій при підготовці бібліотечними структурами інформаційно-аналітичних продуктів були розглянуті в доповідях **Т. М. Руських**, зав. Регіональної інформаційної служби Національної парламентської бібліотеки України, **Є. О. Корнилової**, пров. інженера Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка, **Г. Г. Нежурбіди**, н. с. НБУВ, **І. Г. Данчука**, м. н. с. НБУВ, **О. О. Шумейка**, м. н. с. НБУВ, **Л. В. Присяжної**, м. н. с. НБУВ, **Н. В. Тарасенко**, м. н. с. НБУВ, **І. В. Соколової**, м. н. с. НБУВ.

Зокрема, підкреслювалось, що стрімке збільшення обсягів різноманітної інформації, з якою доводиться працювати як бібліотечним службам, так і користувачам бібліотечних закладів, актуалізує питання її ефективного використання. Вирішенню цього питання сприяє впровадження інноваційного підходу до організації інформаційної діяльності бібліотек, що виражається в широкому використанні інноваційно-інформаційних технологій і, насамперед, комп'ютерної техніки і можливостей глобальної комп'ютерної мережі Інтернет.

Основними напрямками впровадження інноваційно-інформаційних технологій стали:

- використання можливостей Інтернет на стадії збору інформації;
- комп'ютеризація процесу обробки інформації;
- об'єднання комп'ютеризованих робочих місць у єдину інформаційну систему;
- використання периферійних пристроїв;
- створення власних спеціальних електронних баз даних.

З огляду на розширення інформаційної діяльності бібліотек обговорювались організаційні моделі створення бібліотечних архівів веб-ресурсів, практика та перспективи представлення інформаційних ресурсів на корпоративних сайтах. У контексті реалізації державної політики інформатизації піднімались питання створення і ефективної дії «електронного уряду», висвітлювалась роль автоматизації та світових телекомунікаційних мереж в інформаційному забезпеченні законотворчого процесу, підкреслювалось значення посередницької функції бібліотек у забезпеченні можливості інтерактивного спілкування держави і громадянина за допомогою мережі Інтернет.

Процес перетворення бібліотек у сучасні універсальні інформаційні центри, перспективи створення електронних бібліотек як форм збереження інформресурсів було досліджено в доповідях **Л. П. Чернявської**, м. н. с. НБУВ, та **Ю. А. Якименка**, м. н. с. НБУВ. Зокрема, підкреслювалась тенденція еволюціонування складу бібліотечних фондів у бік зростаючого значення поряд з традиційними паперовими інформації, представленої на електронних носіях. Водночас, зверталась увага на необхідність розробки нормативно-правової бази формування і використання електронних бібліотечних ресурсів.

З огляду на збільшення в інформаційному полі бібліотек електронної складової, актуальним є питання під-

кріплення інноваційно-інформаційної діяльності бібліотечних закладів вітчизняним програмним забезпеченням. Послідовна інтелектуалізація складних систем була розглянута у виступі зав. відділу НБУВ **Л. А. Чуприни** «Інтелектуалізація інформаційного забезпечення управлінської діяльності».

Серед пріоритетних напрямів було названо розвиток інтелектуальних технологій, орієнтованих на забезпечення аналітичної діяльності, завданням якої є підготовка аналітичних документів на основі семантичної обробки великих масивів неструктурованої інформації. Ця галузь застосування інтелектуальних технологій належить до найбільш наукоємних і перспективних. Вона має передбачати активну державну політику, спрямовану на підвищення ефективності інтелектуальних видів діяльності в усіх базових сферах життєдіяльності держави (включаючи управління), конкретні заходи з просування інтелектуальних програмних продуктів вітчизняного виробництва, стимулювання потреби органів управління в нових технологіях.

Розвиток власної індустрії програмного забезпечення має стати однією з важливих передумов цивілізованого функціонування ринку інформаційних технологій України. Виробництво програмного забезпечення повинно базуватися на сучасних технологіях, експортній орієнтації, привабливості для іноземних інвестицій, взаємодії з навчальними закладами, охороні прав інтелектуальної власності тощо.

Відчутний імпульс підвищенню ефективності впровадження інноваційних технологій у діяльність бібліотек та їх інформаційно-аналітичних підрозділів надає вдосконалення їхньої корпоративної культури. Висвітлення ролі корпоративної культури, а також питання відповідності професійного рівня інформаційно-бібліотечних працівників складним завданням інформаційно-інноваційного розвитку бібліотечної сфери було здійснено в доповідях **С. П. Кулицького**, канд. екон. наук, с. н. с. НБУВ, та **О. О. Натарова**, м. н. с. НБУВ. Було зазначено, що досягнення співробітниками бібліотечних структур високого рівня кваліфікації уможливорює прискорення процесу пошуку і обробки інформації шляхом використання «непрямого» методу пошуку, який передбачає першочергове володіння працівником певним обсягом необхідної інформації, що дозволяє йому висувати гіпотезу і здійснювати пошук матеріалу, який підтверджує або заперечує її.

Підвищенню професійного рівня і результативності дій кожного працівника в рамках бібліотечних структур сприяє розвиток корпоративної культури. Прикладом високої корпоративної культури можуть слугувати професійні відносини в СІАЗ НБУВ. Так, наприклад, загальна організація виробничого процесу відділу оперативної інформації (один з підрозділів СІАЗ) полягає в згуртуванні колективу за принципом «єдиної команди» (ЄК) та виробленні похвилинного плану виконання завдання, що узгоджує роботу кількох підрозділів.

ЄК – це група різнопрофільних фахівців, об'єднаних метою створення за визначений час інформаційно-

го продукту, який би відповідав таким вимогам: достовірність, оперативність, актуальність, незаангажованість, інформативність з переважанням аналітичної складової.

Члени ЄК чітко уявляють весь процес вироблення інформаційного продукту в часі і просторі. Втручання керівника групи в процес за умови його нормального перебігу мінімальне. Дотримуючись принципів розмежування функцій і спеціалізації, група прагне досягти повної взаємозамінності працівників.

Учасниками секції були визначені основні шляхи вдосконалення діяльності інформаційно-аналітичних структур бібліотек, перспективні напрями розширення сфери їх діяльності, можливості підвищення кваліфікаційного рівня бібліотечних працівників.

Зокрема, було наголошено на необхідності приділення особливої уваги на підвищення ефективності використання електронних масивів інформації, для чого доцільно:

- використовувати всі наявні можливості для організації відбору, структурування потрібної інформації, створення постійно оновлюваних, зручних у користуванні баз даних та інформаційних сховищ;
- розвивати технології формування електронних бібліотек, ефективного використання електронних версій усіх видів сучасної літератури та періодики в дистанційному режимі;
- упроваджувати методики оперативного, якісного аналізу електронної інформації, створення нової інформації на базі аналізу первинної у режимі «інформація на базі інформації»;

- опрацьовувати методики створення власних інформаційних та аналітичних продуктів, орієнтованих на запити управлінських структур, наукових колективів, бізнесу, громадських організацій та ін.

За висновками учасників роботи секції, потребують вдосконалення організація виробничих контактів із замовниками бібліотечної інформаційно-аналітичної продукції, умови ефективного використання інформаційно-аналітичного потенціалу сучасних бібліотечних закладів для всіх видів користувачів і, особливо, при розвитку дистанційних форм забезпечення.

Було підкреслено необхідність здійснення систематичних заходів щодо підвищення професійного рівня інформаційних працівників бібліотечних закладів, оволодіння ними всіма доступними технологіями відбору, структурування, підготовки до використання і використання сучасних інформаційних ресурсів відповідно до запитів сьогодення.

Особливий наголос було зроблено на необхідності активізації участі бібліотечних закладів у формуванні інформаційного ринку в Україні, розвитку прогностико-маркетингового напрямку діяльності бібліотек, вироблення стратегії, підготовки фахівців із цього питання.

Усі ці висновки знайшли своє відображення в проекті рекомендацій до заключного документа конференції.

*Тетяна ГРАНЧАК,
канд. іст. наук, зав. відділу НБУВ*

© Т. Ю. Гранчак, 2003

Інновації в системі бібліотечного сервісу

У роботі секції «Інновації в системі бібліотечного сервісу» (наук. кер. – канд. іст. наук, с. н. с., зав. відділу НБУВ **Т. В. Добко**; с. н. с., зав. відділу НБУВ **Т. М. Коваль**; зав. відділу Російської державної бібліотеки **М. Ю. Нещерет**; учений секретар – канд. іст. наук, с. н. с., зав. відділу НБУВ **Н. Ю. Каліберда**) взяли участь 45 осіб. Серед них – представники Київського національного університету культури і мистецтв, Державної науково-педагогічної бібліотеки України, Національного технічного університету України «КПІ», Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника, Державної наукової медичної бібліотеки України, наукової бібліотеки Інституту промисловості НАН України (м. Донецьк), Одеської державної наукової бібліотеки ім. М. Горького, наукової бібліотеки Запорізького державного університету, фахівці НБУВ та ін. Було заслухано 23 доповіді.

Відбулося зацікавлене обговорення основних напрямів інноваційної діяльності бібліотек, проблем організації ефективного доступу до інформаційних ресурсів, розширення спектра їх сервісних послуг. Було відзначено,

що інновації, які впроваджуються в практику діяльності усіх типів бібліотек, охоплюють практично всі аспекти бібліотечно-інформаційного обслуговування, дозволяють поліпшити управління бібліотечними ресурсами, значно підвищити якість обслуговування користувачів.

Доповідь канд. іст. наук, зав. відділу НБУВ **Н. Ю. Каліберди** було присвячено аналізу пріоритетних напрямів діяльності національних та наукових бібліотек світу щодо розширення спектра бібліотечних послуг та удосконалення бібліотечно-інформаційного обслуговування. Доповідачка відмітила, що на сучасному етапі гарантія інтелектуальної та інформаційної свободи особистості, реалізація її прав на інформацію є основною ідеєю, яка закладена в міжнародних бібліотечних програмах. Важливими чинниками реалізації принципів інтелектуальної та інформаційної свободи є організація широкого взаємовикористання бібліотечних ресурсів як в окремому регіоні, так і в міжнародному масштабі, впровадження нових інформаційних технологій,